

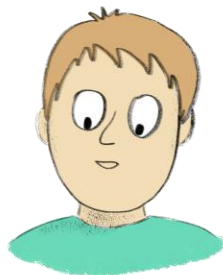
Aan de slag met de Vlaamse toetsen Nederlands lager en secundair onderwijs

Rielke Bogaert, Louise Lambregts en Stéphanie Vanderheeren

Doel van deze sessie

- ▶ Inzicht krijgen in ...
 - ... de Vlaamse toets Nederlands.
 - ... het toetsontwikkelingsproces en geldende kwaliteitscriteria.
 - ... de meetschaal waarop de resultaten geplaatst worden.
 - ... de resultaten, uitgedrukt in vaardigheidsniveaus.
- ▶ Hoe deze inzichten te vertalen naar de klaspraktijk.

Casus: LO4

Oliver zit in het vierde leerjaar. Hij kreeg zijn resultaten voor de Vlaamse toetsen leesbegrip. Hij behaalde vaardigheidsniveau B. Dat is goed, want het lukt dus meestal wel om heel wat vaardigheden in te zetten. Toch merkt zijn leerkracht dat Oliver soms nog moeite heeft om informatie uit verschillende teksten te vergelijken.

voorbeeld LO4

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

111111 Basisschool De Druppel
2023-2024
4e leerjaar

Resultaten Vlaamse toetsen: Oliver

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in **vaardigheidsniveau B**.

Waarover gaat deze toets?

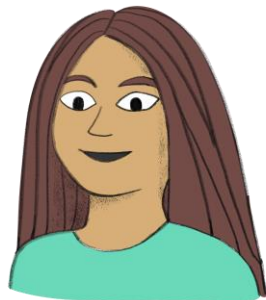
Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 4e leerjaar.

Casus: SO2 B-stroom

Sofia zit in het tweede jaar van de B-stroom. Ze kreeg haar resultaten voor de Vlaamse toetsen leesbegrip. Ze behaalde vaardigheidsniveau C. Dat is goed, want zo heeft ze zowel de eindtermen basisgeletterdheid als de reguliere eindtermen voor haar studierichting bereikt. Toch merkt haar leerkracht dat Sofia soms nog moeite heeft om diepgaande verbanden in teksten te leggen.

voorbeeld SO2

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

1111111 Middenschool De Paraplu
2023-2024
2e jaar B-stroom

Resultaten Vlaamse toetsen: Sofia

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Je leest per toets ook of je de grens voor de **getoetste eindtermen** hebt bereikt.

Let op: de grenzen liggen niet voor alle toetsen op dezelfde plaats. Het vaardigheidsniveau dat je moet bereiken om de getoetste eindtermen te bereiken, kan dus verschillen per toets.

In bepaalde gevallen is het niet mogelijk om met statistische zekerheid vast te stellen dat je resultaat boven of onder de grens van de getoetste eindtermen ligt. In dat geval lees je dat je die eindtermen 'waarschijnlijk bereikt' hebt of 'waarschijnlijk nog niet bereikt' hebt.

Wat zijn eindtermen?

Eindtermen bepalen wat leerlingen minimaal moeten kennen en kunnen. Ze geven aan wat leerlingen van een specifieke onderwijsstroom (A-stroom of B-stroom) moeten bereiken. Eindtermen basisgeletterdheid moet elke individuele leerling op het einde van de 1e graad secundair onderwijs bereikt hebben. Voor meer info, surf naar www.ondwijsdoelen.be.

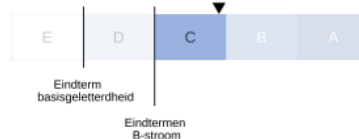

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in **vaardigheidsniveau C**.

- Je hebt de **getoetste eindtermen** voor:
- **basisgeletterdheid**: bereikt.
 - **de B-stroom**: bereikt.

Waarover gaat deze toets?

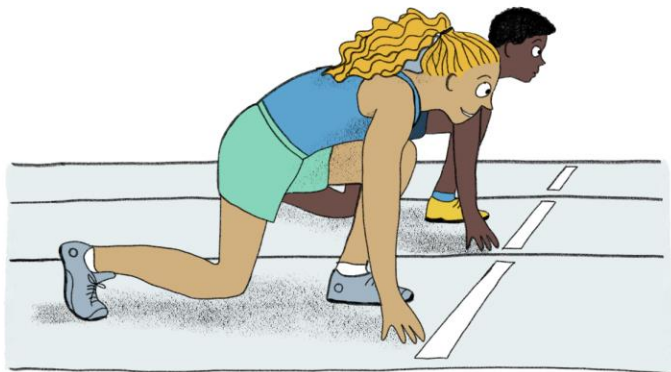
Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus en welke eindtermen getoetst werden. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 2e jaar B-stroom.

Vlaamse toets leesbegrip

Beste leerling

Je start straks met de **kennismakingstoets leesbegrip**. Door deze toets leer je de verschillende soorten vragen kennen.

Je krijgt in totaal 8 vragen bij een leestekst.

Tijdens de toets kan je verschillende **hulpmiddelen** gebruiken:

- Een **kladblad**.
- Een online **markeerstift** als je belangrijke woorden wil aanduiden.
- Een online **woordenboek** als je de betekenis van een woord wil opzoeken.
- Sommige woorden in de tekst zijn met een **hulpknop** voorzien. Klik op deze knop om de uitleg van het woord te zien.

Gebruik de hulpmiddelen zoveel als je wilt.

Met de knop '**vorige**' kan je terugkeren naar de vorige vraag.

Op het einde van de toets klik je op 'toets afmaken'.

LET OP: Tijdens deze kennismakingstoets kan je niet terugkeren naar de vorige vraag als je dat niet kunnen.

Veel succes!

Tip voor in de klas

Moedig de leerlingen aan om de hulpmiddelen uit te testen bij het maken van de kennismakingstoets.

**Wat leert het proces van
toetsontwikkeling ons?**

Toetsontwikkeling

1. Eindtermenselectie

Eindtermen eerste graad secundair onderwijs

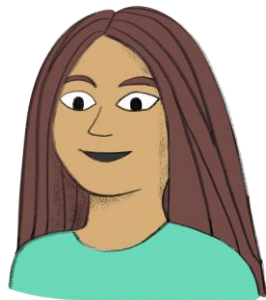
► Nederlands

- Leesbegrip
- Schrijfvaardigheid: onderzoek naar automatische scoring loopt

voorbeeld SO2

Vlaamse toets Nederlands: leesbegrip	
Eindterm	Omschrijving eindterm
BG 2.1	De leerling haalt het onderwerp en relevante informatie uit geschreven en gesproken niet-fictionele teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.
ET 2.2 B - ET 2.2 A	De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.
ET 2.3 B - ET 2.3 A	De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.
ET 2.4 B - ET 2.4 A	De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.

Casus

*Sofia behaalde de eindtermen
basisgeletterdheid en de
eindtermen B-stroom.*

voorbeeld SO2

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

1111111 Middenschool De Paraplu
2023-2024
2e jaar B-stroom

Resultaten Vlaamse toetsen: Sofia

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Je leest per toets ook of je de grens voor de **getoetste eindtermen** hebt bereikt.

Let op: de grenzen liggen niet voor alle toetsen op dezelfde plaats. Het vaardigheidsniveau dat je moet bereiken om de getoetste eindtermen te bereiken, kan dus verschillen per toets.

In bepaalde gevallen is het niet mogelijk om met statistische zekerheid vast te stellen dat je resultaat boven of onder de grens van de getoetste eindtermen ligt. In dat geval lees je dat je die eindtermen 'waarschijnlijk bereikt' hebt of 'waarschijnlijk nog niet bereikt' hebt.

Wat zijn eindtermen?

Eindtermen bepalen wat leerlingen minimaal moeten kennen en kunnen. Ze geven aan wat leerlingen van een specifieke onderwijsstroom (A-stroom of B-stroom) moeten bereiken. Eindtermen basisgeletterdheid moet elke individuele leerling op het einde van de 1e graad secundair onderwijs bereikt hebben. Voor meer info, surf naar www.onderwijsdoelen.be.

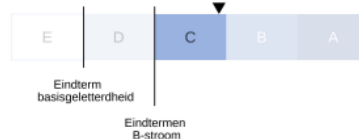

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in **vaardigheidsniveau C**.

Je hebt de **getoetste eindtermen** voor:

- **basisgeletterdheid**: bereikt.
- **de B-stroom**: bereikt.

Waarover gaat deze toets?

Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus en welke eindtermen getoetst werden. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 2e jaar B-stroom.

Eindtermen Nederlands lager onderwijs

► Leesbegrip

voorbeeld LO

Lezen

ET 3.2

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de **informatie achterhalen** in: de gegevens in **schema's en tabellen** ten dienste van het publiek.

ET 3.4

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de **informatie ordenen** die voorkomt in: voor hen bestemde **school- en studieteksten** en **instructies** bij schoolopdrachten.

ET 3.5

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de **informatie ordenen** die voorkomt in: voor hen bestemde verhalen, kinderromans, dialogen, **gedichten**, kindertijdschriften en jeugdcyclopedieën.

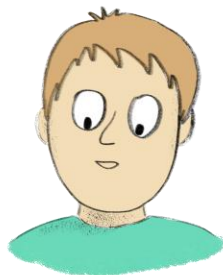
ET 3.6

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beoordelen) op basis van, hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, **informatie beoordelen** die voorkomt in: verschillende voor hen bestemde **brieven of uitnodigingen**.

ET 3.7

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beoordelen) op basis van, hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, **informatie beoordelen** die voorkomt in: **reclameteksten** die rechtstreeks verband houden met hun leefwereld.

Casus

Voor Oliver zijn er geen eindtermen die hij al moet behalen.

voorbeeld LO4

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

111111 Basisschool De Druppel
2023-2024
4e leerjaar

Resultaten Vlaamse toetsen: Oliver

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in **vaardigheidsniveau B**.

Waarover gaat deze toets?

Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 4e leerjaar.

Toetsontwikkeling

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie

Toetsontwikkeling Nederlands: visie & theorie

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
 - a) Constructdefinitie leesbegrip

*De vaardigheid om tekstuele informatie in digitale vorm
doelgericht te begrijpen, af te leiden en te evalueren
binnen een brede socio-culturele context.*

Toetsontwikkeling: visie & theorie

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
 - a) Constructdefinitie
 - b) Visie steunpunt

Toetsontwikkeling: visie & theorie

1

Betekenisvol

2

Toegankelijk

3

Betrouwbaar en valide

4

Digitaal en adaptief

Toetsen voor onderwijsontwikkeling

Toetsontwikkeling: visie & theorie

1

Betekenisvol

2

Toegankelijk

3

Betrouwbaar en valide

4

Digitaal en adaptief

Toetsen voor onderwijsontwikkeling

Toetsontwikkeling: visie & theorie

- 1 Betekenisvol
- 2 Toegankelijk
- 3 Betrouwbaar en valide
- 4 Digitaal en adaptief

Toetsen voor onderwijsontwikkeling

Toetsontwikkeling: visie & theorie

- **Doel** = alle leerlingen de kans geven om de tonen hoe goed ze de getoetste vaardigheden onder de knie hebben
- **Waarom is dat belangrijk?**
Om accurate feedback over de prestaties van leerlingen aan scholen terug te kunnen koppelen

**steeds beschikbaar
voor alle leerlingen**

verklarend woordenboek,
woorduitleg, markeerstift,
zoomfunctie, spellingscontrole

**beschikbaar voor
alle leerlingen, maar
niet steeds**

(eenvoudige) rekenmachine

**beschikbaar
voor leerlingen
met SOB**

voorleessoftware,
hulpkaarten,
woordvoorspeller

open gebruik van
UNIVERSELE HULPMIDDELEN

meer individueel gebruik van
TOETSAANPASSINGEN

Toetsontwikkeling: visie & theorie

- 1 Betekenisvol
- 2 Toegankelijk
- 3 Betrouwbaar en valide
- 4 Digitaal en adaptief

Toetsen voor onderwijsontwikkeling

Toetsontwikkeling: visie & theorie

- 1 Betekenisvol
- 2 Toegankelijk
- 3 Betrouwbaar en valide
- 4 Digitaal en adaptief

Toetsen voor onderwijsontwikkeling

Voorbeeld adaptieve toets

Fase 1

Medium

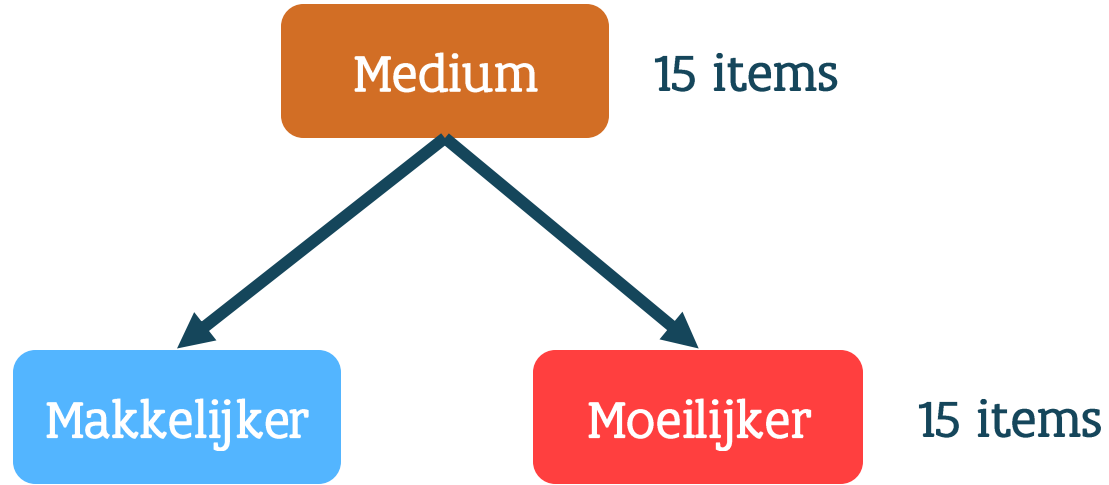
15 items

Fase 2

Makkelijker

Moeilijker

15 items

Toetsontwikkeling: toetsmatrijs

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
3. Toetsmatrijs

Toetsontwikkeling: tekst en vragen

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
3. Toetsmatrijs
4. Tekst en vragen

Toetsontwikkeling Nederlands: tekst en vragen

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
3. Toetsmatrijs
4. Tekst en vragen
 - a) Tekstselectie

Toetsontwikkeling Nederlands: tekstselectie

Tekselectie: wat doen we wel?

- SO2: **tekstkenmerken** zijn mee opgenomen in de eindtermen (bij LO niet: rijke teksten)
- **Functionele taken** > keuze voor authentieke situaties & teksten
- **Variatie** in ...
 - ... tekstonderwerp
 - ... tekstsoort
 - ... teksttype
 - ... tekstdrager
 - ... tekstlengte

Toetsontwikkeling Nederlands: tekstselectie

Tekstselectie: wat doen we niet?

- **Taboeonderwerpen**
Bijvoorbeeld: abortus, misbruik van mens en dier, anticonceptie, vampieren/geesten/heksen/occulte, seksueel gedrag, zelfmoord.
- **Gevoelige onderwerpen**
Bijvoorbeeld: politieke discussies, etnische conflicten, religieuze geschillen, religie, euthanasie, wapens, pandemieën en vaccinaties, alcohol/tabak/drugs, gokken, dood en ernstige ziektes, oorlog en geeld, familiale problemen, luxeartikelen.
- **Teksten met te veel voorkennis**

Toetsontwikkeling Nederlands: tekst en vragen

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
3. Toetsmatrijs
4. Tekst en vragen
 - a) Tekstselectie
 - b) Toetsvragen

Toetsontwikkeling Nederlands: toetsvragen

Toetsvragen

- Zo **authentiek** mogelijk (cf. krachtlijn betekenisvol toetsen)
- **Variatie** in ...
 - ... soorten toetsvragen
 - ... verwerkingsniveau
 - ...
- **Uniforme technische instructie**
- Niet te beantwoorden o.b.v. **voorkennis**

Toetsontwikkeling

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
3. Toetsmatrijs
4. Tekst en vragen
5. Feedbackflow

Toetsontwikkeling: feedbackstroom

Toetsontwikkeling

1. Eindtermenselectie
2. Vanuit onderbouwde visie & theorie
3. Toetsmatrijs
4. Tekst en vragen
5. Feedbackflow
6. Piloot- en kalibratiestudies

Van toets tot meetschaal

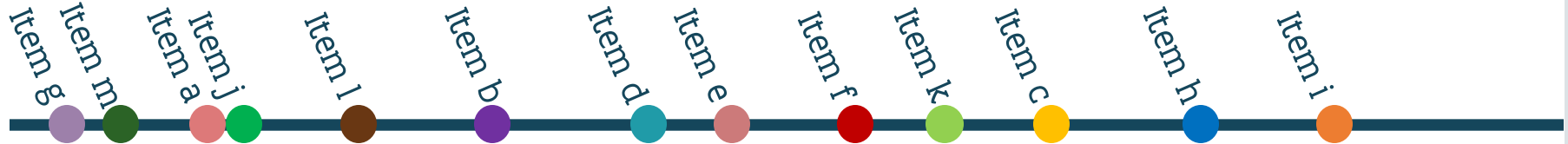
Van toets tot meetschaal

- ▶ Een meetschaal van toetsopgaven
- ▶ Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

Eén meetschaal voor toetsopgaven & leerlingen

makkelijke opgaven

moeilijke opgaven

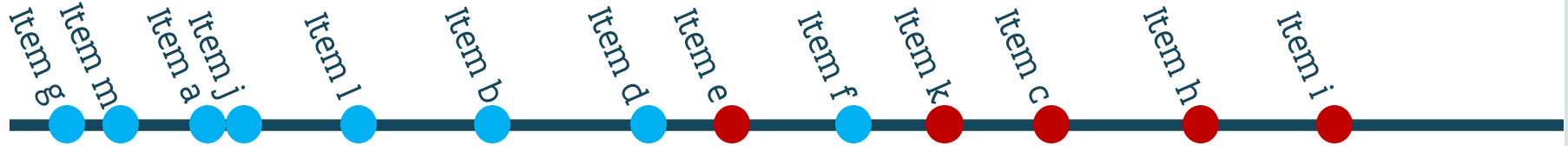
minder vaardigheid

meer vaardigheid

Eén meetschaal voor toetsopgaven & leerlingen

makkelijke opgaven

moeilijke opgaven

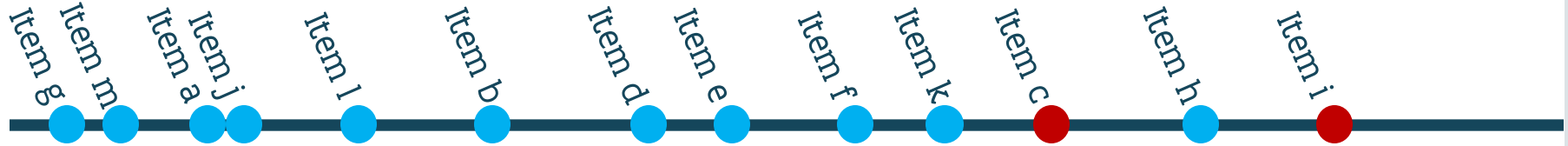
minder vaardigheid

meer vaardigheid

Eén meetschaal voor toetsopgaven & leerlingen

makkelijke opgaven

moeilijke opgaven

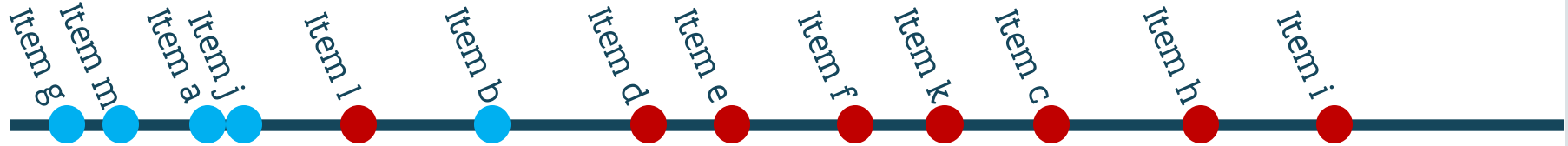
minder vaardigheid

meer vaardigheid

Eén meetschaal voor toetsopgaven & leerlingen

makkelijke opgaven

moeilijke opgaven

minder vaardigheid

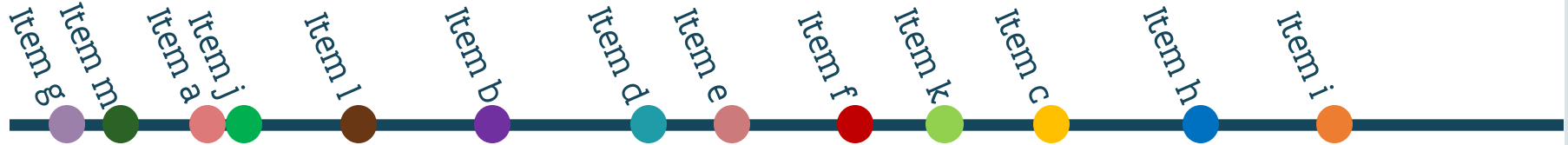
meer vaardigheid

Eén meetschaal voor toetsopgaven & leerlingen

makkelijke opgaven

moeilijke opgaven

minder vaardigheid

meer vaardigheid

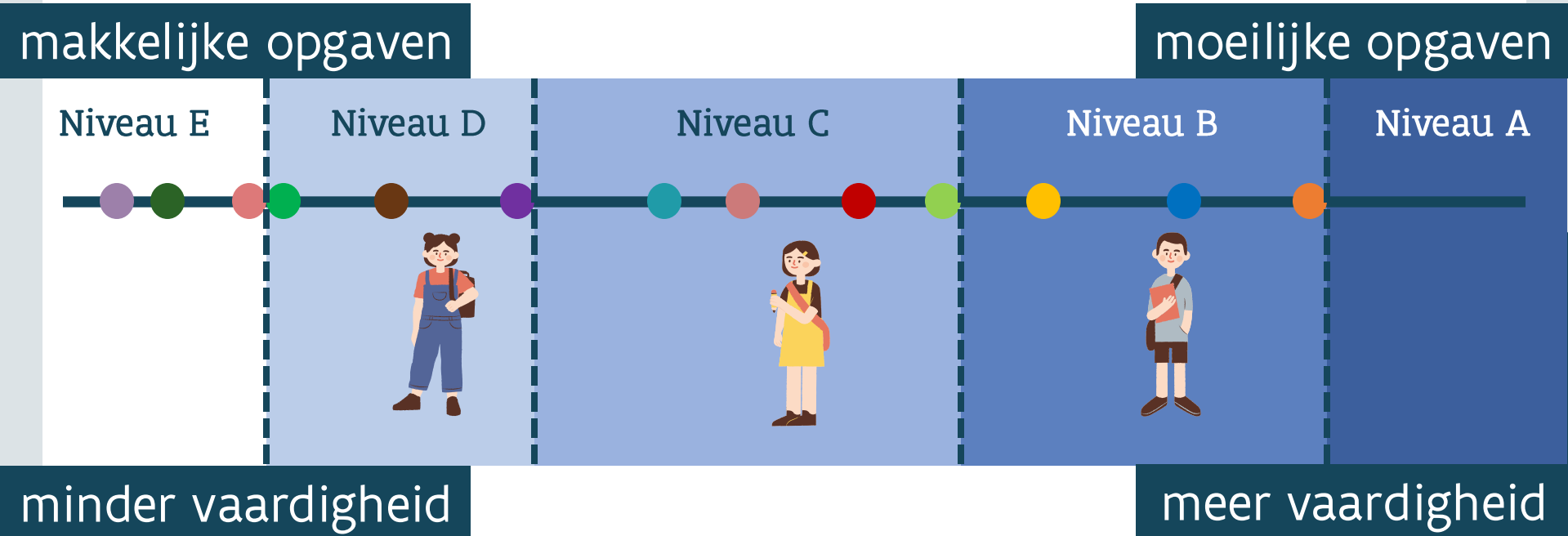
Van toets tot meetschaal

- ▶ Een meetschaal van toetsopgaven
- ▶ Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

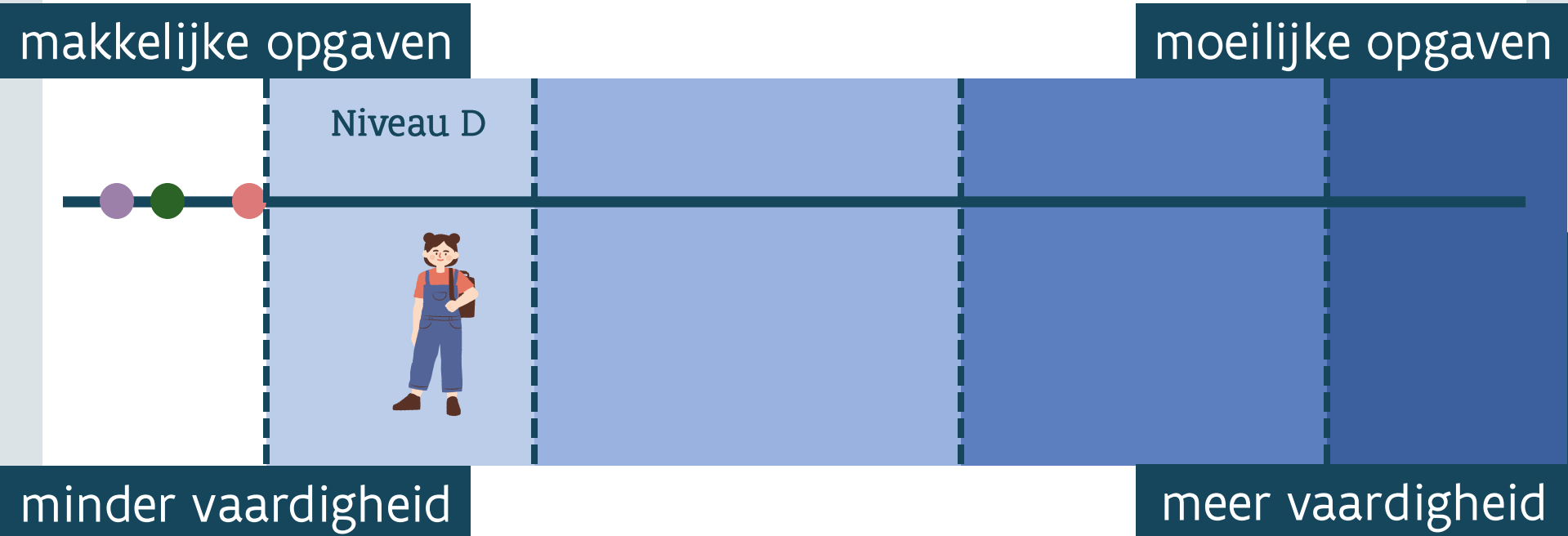
Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

- ▶ Vaardigheidsniveaus zijn gesitueerd op de vaardigheidsschaal
- ▶ Zeggen “iets” over de kans om bepaalde items juist te hebben
- ▶ Elk vaardigheidsniveau heeft een set indicatoritems
 - Indicatoritems = wat een leerling van dit niveau ‘beheerst’
 - Leerling met laagste score binnen vaardigheidsniveau heeft $\geq 50\%$ kans op correct antwoord voor moeilijkste indicatoritem

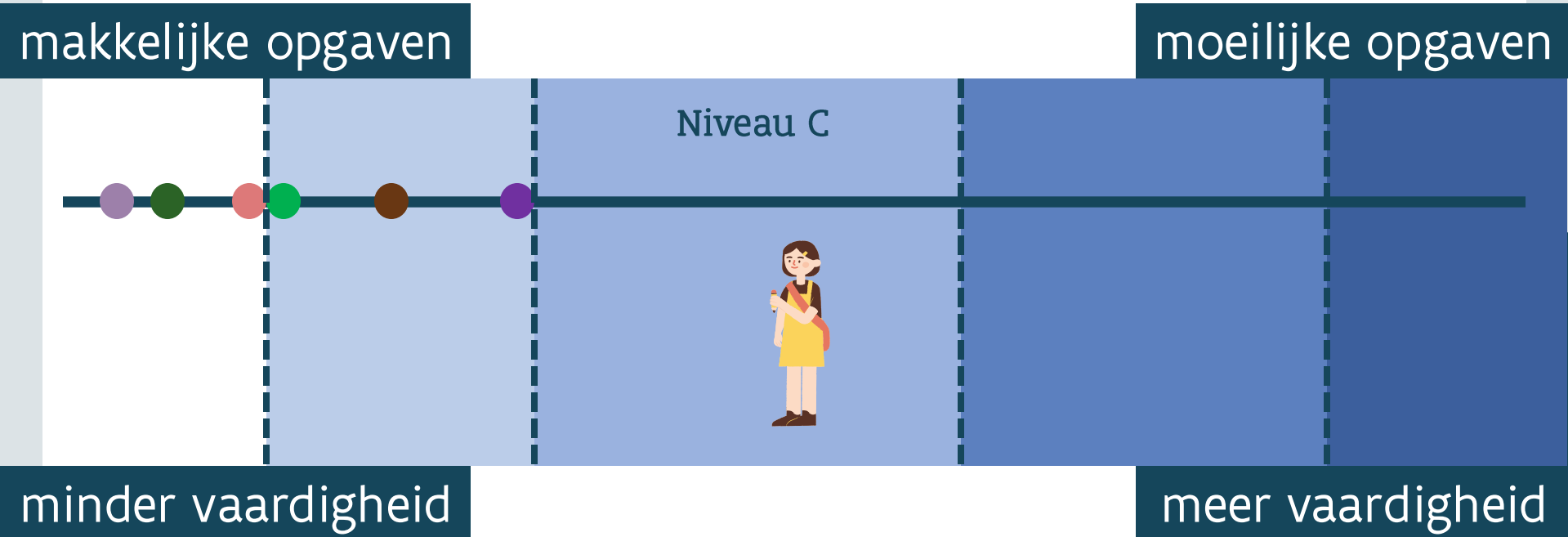
Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

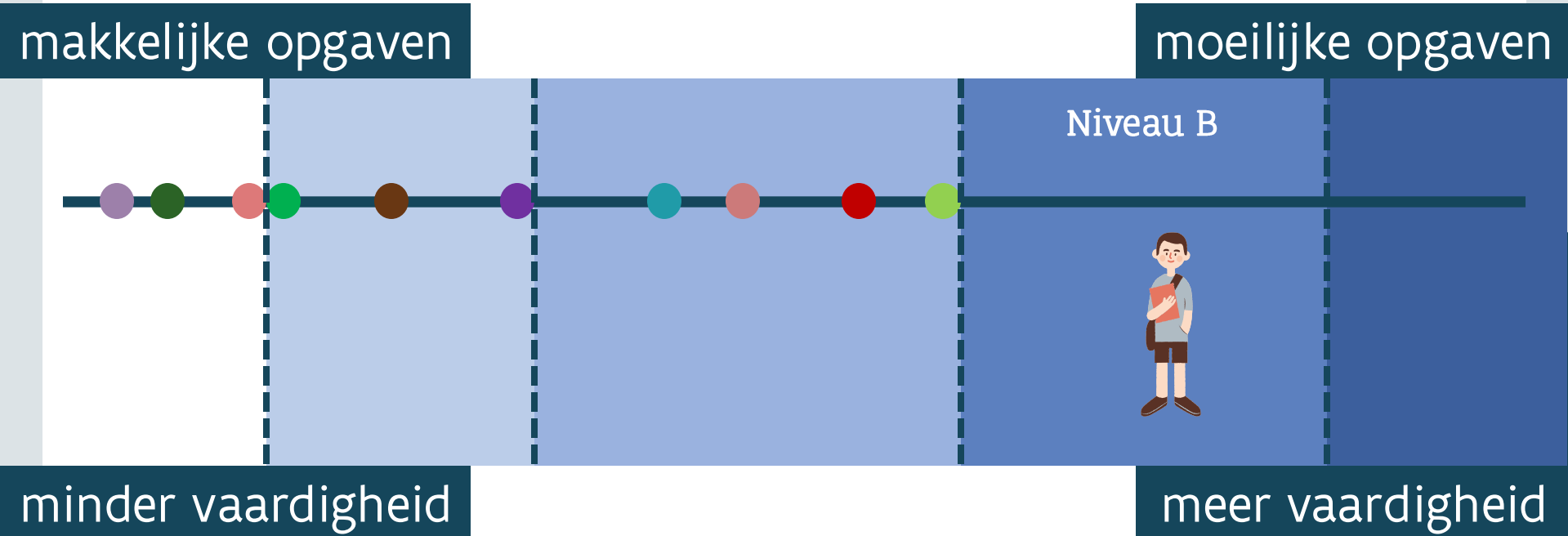
Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

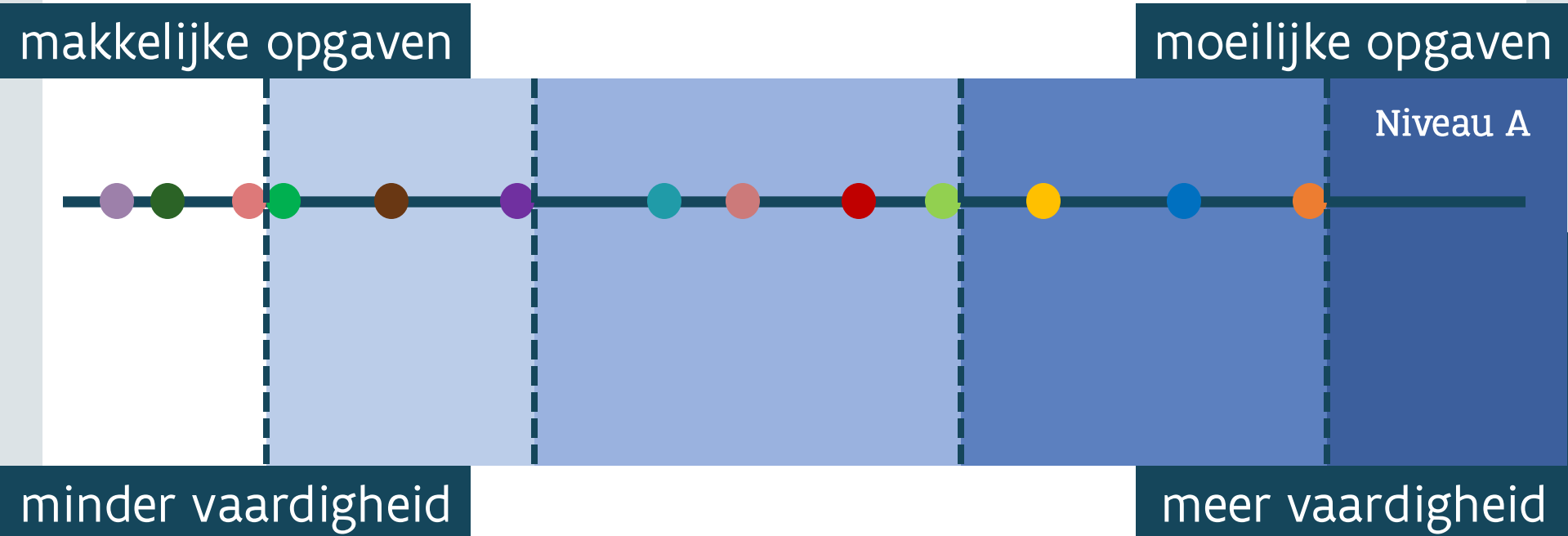
Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

Indeling schaal in vaardigheidsniveaus

Vaardigheidsniveaus

Vaardigheidsniveaus

Verwijzen naar
de mate van bekwaamheid
van een specifieke vaardigheid

Vaardigheidsniveaus

- Hoe werden de vaardigheidsniveaus ontwikkeld?
 - Alle toetsvragen werden met behulp van **statistische analyses** geordend op één meetschaal van gemakkelijk naar moeilijk
 - Voor leesbegrip:
 - × Moeilijkheidsgraad van een vraag wordt bepaald door een **samenspel** van verschillende kenmerken: zowel de kenmerken van de vraag als de kenmerken van de context of tekst spelen een rol.
 - × Toetsvragen die peilen naar een **gelijkaardig aspect** van leesbegrip (bijvoorbeeld het terugvinden van beperkte, expliciet vermelde informatie in een tekst) bevinden zich dicht bij elkaar op de meetschaal.
 - Die vormen van leesbegrip werden **inhoudelijk beschreven**.

Vaardigheidsniveaus

- ▶ Vaardigheidsniveaus worden aangeduid met een **letter**.
- ▶ Er zijn **5 vaardigheidsniveaus**:
 - Het laagste vaardigheidsniveau is E
 - Het hoogste vaardigheidsniveau is A
- ▶ Voor elk toetsonderdeel hebben de vaardigheidsniveaus een andere betekenis:
 - Je kan de toetsonderdelen niet zomaar met elkaar vergelijken.
 - Je moet per toetsonderdeel bekijken wat onder elk vaardigheidsniveau valt.

Vaardigheidsniveaus

NEDERLANDS

Leesbegrip

4de leerjaar lager onderwijs

Vaardigheidsniveaus

Geldig vanaf: 2024

De resultaten van de toetsen worden uitgedrukt in **vaardigheidsniveaus**.

- Een vaardigheidsniveau beschrijft wat leerlingen kennen en kunnen voor een thema.
- Er zijn 5 vaardigheidsniveaus: van E (laagste) tot en met A (hoogste).

Elke omschrijving start met "Een leerling kan **meestal**".

- Een leerling behaalt een specifiek vaardigheidsniveau en kan meestal wat omschreven wordt, maar niet altijd.
- Vergelijk het met een hoogspringer die meestal over een hoogte van 2 meter springt, maar daar niet bij elke poging in slaagt.
- Op individueel leerlingniveau is het dus niet mogelijk om met 100% zekerheid te stellen dat alle aspecten binnen dat vaardigheidsniveau (altijd) door elke leerling worden behaald.

Vanaf vaardigheidsniveau C is het woord "**ook**" toegevoegd.

- Leerlingen kennen en kunnen (voor het grootste deel) wat omschreven wordt in het behaalde vaardigheidsniveau, maar ook wat omschreven werd in de voorgaande vaardigheidsniveaus.

E	D	C	B	A
Een leerling beheerst nog niet alle deelaspecten van vaardigheidsniveau D.	Een leerling kan meestal: ▪ beperkte, expliciet vermelde informatie terugvinden in een tekst. ▪ de hoofdgedachte of het onderwerp van een tekstfragment bepalen.	Een leerling kan meestal ook : ▪ meer uitgebreide, expliciet vermelde informatie terugvinden in een tekst. ▪ informatie die minder expliciet in de tekst aanwezig is afleiden (op woord-, woordgroep-, zins- of tekstniveau). ▪ informatie in verschillende tekstdelen achterhalen. ▪ de hoofdgedachte van een tekst bepalen wanneer die expliciet in de tekst aanwezig is.	Een leerling kan meestal ook : ▪ informatie in een tekst achterhalen en structureren. ▪ informatie uit verschillende teksten vergelijken. ▪ de hoofdgedachte van een tekst bepalen wanneer die minder expliciet in de tekst aanwezig is. ▪ bepalen waarom de schrijver de tekst schreef of voor wie de tekst geschikt is. ▪ verschillende standpunten in een tekst achterhalen. ▪ bepalen welke extra informatie relevant is voor de tekst.	Een leerling kan meestal ook : ▪ verschillende stukken informatie vergelijken om die te beoordelen.

voorbeeld LO4

Vaardigheidsniveaus (VHN)

- ▶ Elke omschrijving start met “Een leerling kan meestal”
 - Een leerling behaalt een specifiek VHN en kan meestal wat omschreven wordt, maar niet altijd.
 - Op individueel niveau is het niet mogelijk om met 100% zekerheid te stellen dat alle aspecten binnen dat VHN (altijd) door elke leerling worden behaald.

**Van vaardigheidsniveaus
naar de klaspraktijk**

Vaardigheidsniveaus

- Nederlands: leesbegrip
- wiskunde

STEUNPUNT
CENTRALE TOETSEN
IN ONDERWIJS

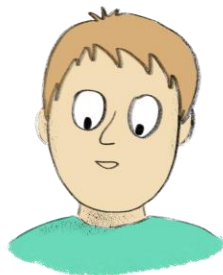

LEESWIJZER

bij de vaardigheidsniveaus voor het
vierde leerjaar lager onderwijs

06.06.2025

Casus

Oliver heeft vaardigheidsniveau B.

voorbeeld LO4

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

111111 Basisschool De Druppel
2023-2024
4e leerjaar

Resultaten Vlaamse toetsen: Oliver

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in **vaardigheidsniveau B**.

Waarover gaat deze toets?

Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 4e leerjaar.

Vaardigheidsniveaus

NEDERLANDS

Leesbegrip

4de leerjaar lager onderwijs

Vaardigheidsniveaus

Geldig vanaf: 2024

De resultaten van de toetsen worden uitgedrukt in **vaardigheidsniveaus**.

- Een vaardigheidsniveau beschrijft wat leerlingen kennen en kunnen voor een thema.
- Er zijn 5 vaardigheidsniveaus: van E (laagste) tot en met A (hoogste).

Elke omschrijving start met "Een leerling kan **meestal**".

- Een leerling behaalt een specifiek vaardigheidsniveau en kan meestal wat omschreven wordt, maar niet altijd.
- Vergelijk het met een hoogspringer die meestal over een hoogte van 2 meter springt, maar daar niet bij elke poging in slaagt.
- Op individueel leerlingniveau is het dus niet mogelijk om met 100% zekerheid te stellen dat alle aspecten binnen dat vaardigheidsniveau (altijd) door elke leerling worden behaald.

Vanaf vaardigheidsniveau C is het woord "**ook**" toegevoegd.

- Leerlingen kennen en kunnen (voor het grootste deel) wat omschreven wordt in het behaalde vaardigheidsniveau, maar ook wat omschreven werd in de voorgaande vaardigheidsniveaus.

E	D	C	B	A
Een leerling beheerst nog niet alle deelaspecten van vaardigheidsniveau D.	Een leerling kan meestal: ▪ beperkte, expliciet vermelde informatie terugvinden in een tekst. ▪ de hoofdgedachte of het onderwerp van een tekstfragment bepalen.	Een leerling kan meestal ook : ▪ meer uitgebreide, expliciet vermelde informatie terugvinden in een tekst. ▪ informatie die minder expliciet in de tekst aanwezig is afleiden (op woord-, woordgroep-, zins- of tekstniveau). ▪ informatie in verschillende tekstdelen achterhalen. ▪ de hoofdgedachte van een tekst bepalen wanneer die expliciet in de tekst aanwezig is.	Een leerling kan meestal ook : ▪ informatie in een tekst achterhalen en structureren. ▪ informatie uit verschillende teksten vergelijken. ▪ de hoofdgedachte van een tekst bepalen wanneer die minder expliciet in de tekst aanwezig is. ▪ bepalen waarom de schrijver de tekst schreef of voor wie de tekst geschikt is. ▪ verschillende standpunten in een tekst achterhalen. ▪ bepalen welke extra informatie relevant is voor de tekst.	Een leerling kan meestal ook : ▪ verschillende stukken informatie vergelijken om die te beoordelen.

voorbeeld LO4

D

Beperkte, expliciet vermelde informatie terugvinden.

Bv. Op welke dag kan Levi het Lichtfestival bezoeken? (meerkeuze)

Hoofdgedachte of onderwerp bepalen van een tekstfragment.

Bv. Welke titel past het best bij dit stukje tekst? (meerkeuze)

C

Meer uitgebreide, expliciet vermelde informatie terugvinden.

Bv. Wat is belangrijk als hondenfluisteraar volgens de tekst? (meerkeuze meerdere antwoorden)

Informatie die minder expliciet in de tekst aanwezig is afleiden.

Bv. Wat bedoelt de schrijver met 'de klassiekers' in de tekst? (meerkeuze)

Informatie in verschillende tekstdelen achterhalen.

Bv. Wanneer gaat een vleermuis op zoek naar eten volgens de tekst? (info uit de alinea 'Nachtdier' en uit de alinea 'Winterslaap') (meerkeuze)

De hoofdgedachte bepalen wanneer die expliciet aanwezig is.

Bv. Waarover gaat deze tekst vooral? (meerkeuze)

B

Informatie achterhalen en structureren.

Bv. Wat gebeurde er eerst? Wat dan? (sleepvraag)

Informatie uit verschillende teksten vergelijken.

Bv. Jason vindt nog deze tekst op WikiKids. Welke info klopt NIET volgens de eerste tekst? (meerkeuze)

De hoofdgedachte bepalen wanneer die minder expliciet aanwezig is.

Bv. Welke andere titel past het best bij deze tekst? (meerkeuze)

Bepalen waarom de schrijver de tekst schreef of voor wie de tekst geschikt is.

Bv. Wie zou je aanraden om het interview te lezen en wie niet? (sleepvraag)

Verskillende standpunten in een tekst achterhalen.

Bv. Wat vindt Dewi's zus van haar nieuwe sport volgens de tekst? (meerkeuze)

Bepalen welke extra informatie relevant is voor de tekst

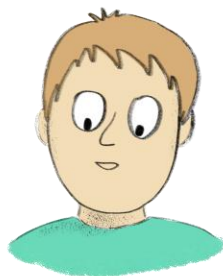
Bv. Welke tip kan toegevoegd worden aan het stappenplan? (meerkeuze)

A

Verskillende stukken informatie vergelijken om die te beoordelen.

Bv. Achmed leest de folder met activiteiten. Zijn vrienden vertelden hem wat ze allemaal graag doen. Welke activiteit uit de folder past het best bij de vrienden van Achmed? (dropdown)

Casus

Oliver heeft vaardigheidsniveau B.

- Hij kan meestal wel de hoofdgedachte bepalen wanneer die minder expliciet aanwezig is.*
- Hij kan meestal niet verschillende stukken informatie vergelijken om te beoordelen.*

voorbeeld LO4

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

111111 Basisschool De Druppel
2023-2024
4e leerjaar

Resultaten Vlaamse toetsen: Oliver

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in **vaardigheidsniveau B**.

Waarover gaat deze toets?

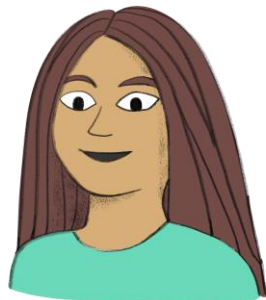
Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 4e leerjaar.

Casus

Sofia heeft vaardigheidsniveau C.

voorbeeld SO2

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

111111 Middenschool De Paraplu
2023-2024
2e jaar B-stroom

Resultaten Vlaamse toetsen: Sofia

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Je leest per toets ook of je de grens voor de **getoetste eindtermen** hebt bereikt.

Let op: de grenzen liggen niet voor alle toetsen op dezelfde plaats. Het vaardigheidsniveau dat je moet bereiken om de getoetste eindtermen te bereiken, kan dus verschillen per toets.

In bepaalde gevallen is het niet mogelijk om met statistische zekerheid vast te stellen dat je resultaat boven of onder de grens van de getoetste eindtermen ligt. In dat geval lees je dat je die eindtermen 'waarschijnlijk bereikt' hebt of 'waarschijnlijk nog niet bereikt' hebt.

Wat zijn eindtermen?

Eindtermen bepalen wat leerlingen minimaal moeten kennen en kunnen. Ze geven aan wat leerlingen van een specifieke onderwijsstroom (A-stroom of B-stroom) moeten bereiken. Eindtermen basisgeletterdheid moet elke individuele leerling op het einde van de 1e graad secundair onderwijs bereikt hebben. Voor meer info, surf naar www.onderwijsdoelen.be.

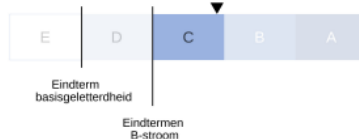

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in **vaardigheidsniveau C**.

Je hebt de **getoetste eindtermen** voor:

- **basisgeletterdheid**: bereikt.
- **de B-stroom**: bereikt.

Waarover gaat deze toets?

Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus en welke eindtermen getoetst werden. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 2e jaar B-stroom.

Vaardigheidsniveaus

NEDERLANDS

Leesbegrip

2de jaar secundair onderwijs A- en B-stroom

Vaardigheidsniveaus

Geldig vanaf: 2024

De resultaten van de toetsen worden uitgedrukt in **vaardigheidsniveaus**.

- Een vaardigheidsniveau beschrijft wat leerlingen kennen en kunnen voor een thema.
- Er zijn 5 vaardigheidsniveaus: van E (laagste) tot en met A (hoogste).

Elke omschrijving start met "Een leerling kan **meestal**".

- Een leerling behaalt een specifiek vaardigheidsniveau en kan meestal wat omschreven wordt, maar niet altijd.
- Vergelijk het met een hoogspringer die meestal over een hoogte van 2 meter springt, maar daar niet bij elke poging in slaagt.
- Op individueel leerlingniveau is het dus niet mogelijk om met 100% zekerheid te stellen dat alle aspecten binnen dat vaardigheidsniveau (altijd) door elke leerling worden behaald.

Vanaf vaardigheidsniveau C is het woord "**ook**" toegevoegd.

- Leerlingen kennen en kunnen (voor het grootste deel) wat omschreven wordt in het behaalde vaardigheidsniveau, maar ook wat omschreven werd in de voorgaande vaardigheidsniveaus.

E	D	C	B	A
Een leerling beheerst nog niet alle deelaspecten van vaardigheidsniveau D.	Een leerling kan meestal: ▪ beperkte, expliciet vermelde informatie terugvinden op een of meerdere plaatsen in een tekst. ▪ de hoofdgedachte of het onderwerp bepalen als die expliciet in een tekst aanwezig zijn.	Een leerling kan meestal ook : ▪ meer uitgebreide, expliciet vermelde informatie terugvinden op een of meerdere plaatsen in een tekst. ▪ bepalen waarom de schrijver de tekst schreef of voor wie de tekst geschikt is. ▪ bepalen welke extra informatie relevant is voor de tekst.	Een leerling kan meestal ook : ▪ informatie afleiden op woord-, woordgroep-, zins- of tekstniveau als die minder expliciet in een tekst aanwezig is. ▪ verschillende stukken informatie uit een tekst samenbrengen en eenvoudige gevolgtrekkingen maken. ▪ de hoofdgedachte bepalen als die minder expliciet in een tekst aanwezig is.	Een leerling kan meestal ook : ▪ informatie afleiden op zins- of tekstniveau als die niet expliciet of niet opvallend in een tekst aanwezig is. ▪ verschillende stukken informatie interpreteren om te beoordelen voor wie een tekst geschikt is. ▪ verschillende stukken informatie interpreteren om te beoordelen welke extra informatie relevant is voor de tekst. ▪ verschillende stukken informatie interpreteren en vergelijken om die te beoordelen of om gevolgtrekkingen te maken.

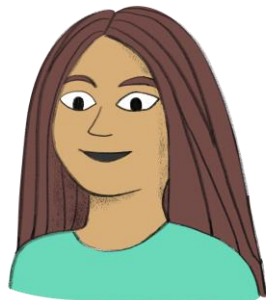
voorbeeld SO2

Figuur 1

Voorbeeldvragen per vaardigheidsniveau bij de toetsen Nederlands in het tweede leerjaar secundair onderwijs (SO2)

D	C	B	A
Bepaalde, expliciet vermelde informatie terugvinden op een of meerdere plaatsen in een tekst. <i>Bv.: Tot wanneer kan Evelien zich inschrijven voor de filmavond? (meerkeuze)</i>	Meer uitgebreide, expliciet vermelde informatie terugvinden op een of meerdere plaatsen in een tekst. <i>Bv.: De ouders van Seppe vragen aan hen te vertellen over het verblijf. Wat kan Seppe aan hen vertellen over het verblijf volgens de tekst? (meerkeuze)</i>	Informatie afleiden op woordwoordgroep-, zins- of tekstniveau als die minder expliciet in een tekst aanwezig is. <i>Bv.: James herleest een stukje tekst. Wat bedoelt de schrijver met [woord, woordgroep of zin] in deze tekst? (meerkeuze)</i>	Informatie afleiden op zins- of tekstniveau als die niet expliciet of niet opvallend in een tekst aanwezig is. <i>Bv.: De leerlingen lezen het begin van het fragment. Waarom zegt Miro [uitspraak uit de tekst]? (meerkeuze)</i>
Hoofdgedachte of onderwerp bepalen als die expliciet in een tekst aanwezig zijn. <i>Bv.: Waarover gaat het artikel vooral? (meerkeuze)</i> <i>Bv.: Ali moet de tekst doorsturen naar zijn leerkracht. De bestandsnaam moet meteen duidelijk maken waarover de tekst gaat. Welke bestandsnaam past het best? (meerkeuze)</i>	Bepalen waarom de schrijver de tekst schreef of voor wie de tekst geschikt is. <i>Bv.: Waarom heeft de gemeente deze uitnodiging gemaakt? (meerkeuze)</i> <i>Bv.: Mai wil dat haar klasgenoten het interview ook lezen. Aan wie kan ze de tekst ook aanraden? (dropdown)</i>	Verschillende stukken informatie uit een tekst samenbrengen en eenvoudige gevolgtrekkingen maken. <i>Bv.: Karen denkt na over wat er kan gebeuren tijdens het kamperen. Welke methode kan ze het best gebruiken in deze situatie? (dropdown)</i>	Verschillende stukken informatie interpreteren om te beoordelen voor wie een tekst geschikt is. <i>Bv.: Sommige vrienden van Frauke weten nog niet of ze mee willen. Wie leest het best wel de website en wie beter niet? (sleepvraag)</i>
	Bepalen welke extra informatie relevant is voor de tekst. <i>Bv.: Welke extra informatie die nuttig is voor Charlie, kan het secretariaat nog aan de e-mail toevoegen? (meerkeuze)</i>	De hoofdgedachte bepalen als die minder expliciet in een tekst aanwezig is. <i>Bv.: De leerlingen vinden [de titel] niet goed gekozen. Welke titel past beter bij dit fragment? (dropdown)</i>	Verschillende stukken informatie interpreteren om te beoordelen welke extra informatie relevant is voor de tekst. <i>Bv.: Stel dat Jahid nog een extra vraag kan stellen aan persoon X, wat kan hij nog vragen? (meerkeuze)</i>
			Verschillende stukken informatie interpreteren en vergelijken om die te beoordelen of om gevolgtrekkingen te maken. <i>Bv.: Luna bekijkt de reacties onderaan het artikel. Welke ervaring komt het beste overeen met de informatie uit het artikel? (meerkeuze)</i>

Casus

Sofia heeft vaardigheidsniveau C.

- *Zij kan meestal wel de hoofdgedachte bepalen wanneer die expliciet aanwezig is in de tekst.*
- *Zij kan meestal niet beoordelen voor wie een tekst geschikt is.*

voorbeeld SO2

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

111111 Middenschool De Paraplu
2023-2024
2e jaar B-stroom

Resultaten Vlaamse toetsen: Sofia

Dit schooljaar nam je deel aan de Vlaamse toetsen. In deze fiche lees je jouw resultaten voor **Nederlands** (op bladzijde 1) en **wiskunde** (op bladzijde 2).

Hoe lees je de resultaten?

Per toets zijn er vijf **vaardigheidsniveaus** die je kan bereiken. Ze staan geordend van 'E' tot 'A', met 'A' als hoogste niveau.

Het niveau dat jij hebt bereikt, wordt in een kleur aangeduid zoals in de figuur hieronder. Het driehoekje (▼) geeft aan waar jouw resultaat zich binnen dat niveau bevindt.

Je leest per toets ook of je de grens voor de **getoetste eindtermen** hebt bereikt.

Let op: de grenzen liggen niet voor alle toetsen op dezelfde plaats. Het vaardigheidsniveau dat je moet bereiken om de getoetste eindtermen te bereiken, kan dus verschillen per toets.

In bepaalde gevallen is het niet mogelijk om met statistische zekerheid vast te stellen dat je resultaat boven of onder de grens van de getoetste eindtermen ligt. In dat geval lees je dat je die eindtermen 'waarschijnlijk bereikt' hebt of 'waarschijnlijk nog niet bereikt' hebt.

Wat zijn eindtermen?

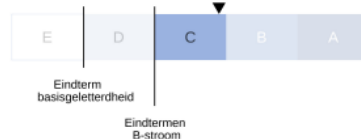
Eindtermen bepalen wat leerlingen minimaal moeten kennen en kunnen. Ze geven aan wat leerlingen van een specifieke onderwijsstroom (A-stroom of B-stroom) moeten bereiken. Eindtermen basisleertheid moet elke individuele leerling op het einde van de 1e graad secundair onderwijs bereikt hebben. Voor meer info, surf naar www.onderwijsdoelen.be.

Tellen de Vlaamse toetsen mee voor het rapport?

Elke school kiest zelf of het resultaat van de Vlaamse toetsen meetelt. Mag je overgaan naar het volgende jaar? Daarvoor bekijkt jouw school altijd al jouw toetsen en taken, dus niet alleen deze toetsen. Meer info lees je in het schoolreglement.

NEDERLANDS

Leesbegrip

Jouw resultaat (▼) ligt in vaardigheidsniveau C.

- Je hebt de **getoetste eindtermen** voor:
- **basisleertheid**: bereikt.
 - **de B-stroom**: bereikt.

Waarover gaat deze toets?

Deze digitale toets test hoe goed leerlingen informatie uit teksten kunnen begrijpen, afleiden en evalueren.

Wil je meer weten?

Op www.vlaamsetoetsen.be lees je wat leerlingen meestal kunnen in de verschillende vaardigheidsniveaus en welke eindtermen getoetst werden. Je vindt er ook de resultaten van alle Vlaamse leerlingen in het 2e jaar B-stroom.

Tot slot

- ▶ Vlaamse toetsen bieden inzicht in de mate waarin de leerlingen **de eindtermen voor begrijpend lezen** (en wiskunde) bereiken.
- ▶ Vlaamse toetsen als waardevolle, aanvullende informatiebron
 - Toetsen niet alle vaardigheden van leerlingen
 - Digitaal lezen
 - Voornamelijk gesloten vraagtypes
- ▶ Idealiter worden de toetsen deel van een breed en krachtig evaluatiebeleid en een sterke lees- (en wiskunde)didactiek.

Vragen?

Aan de slag met Vlaamse toetsen Nederlands lager en secundair onderwijs

Rielke Bogaert, Louise Lambregts en Stéphanie Vanderheeren